

מעדני אשר

גיליון שפ"א
(שנה ח')
פרשת עקב תשע"א

י"ל ע"י
מכון "מעדני אשר"

הגליונות ברחבי תכל יוצאים לזכותו של
הרב ברוך נן מרים ומרת שיינדל מלכה בת חיה פייגא

על מה שמכו העולם ללכת בשבת לבית החתן קודם התפלה הרי יש בזה איסור?

קימ"ל אור"ח סימן פ"ט ס"ק ב' דקודם התפלה אסור ללכת במיוחד
לבית חבירו אפילו אם אינו אומר לו שלום אלא צפרא טבא.

הנה איתא בפרקי דרבי אליעזר פרק י"ז ומיום שנחרב בית המקדש
התקינו חכמים ז"ל שיהיו חתנים ואבלים הולכין לבית הכנסת
ולבתי מדרשות ואנשי המקום רואים את החתן ושמחים עמו
ורואין את האבל ויושבין לארץ כדי שיצאו כל ישראל ידי חובתן
בגמילות חסדים, ועליהם הוא אומר ברוך אתה ה' נתן שכר טוב
לגומלי חסדים.

יש להקשות: על מה שמכו העולם שבשבת חתן הולכים לבית
החתן קודם התפלה ומלווים אותו, הרי יש איסור ללכת לבית
חבירו ובפרט שאומרים לו שבת שלום שזה כמו צפרא טבא כן
הקשה בשו"ת שבט הקהתי חלק ו' סימן תע"ה, וכן בשו"ת משנת יוסף חלק ה' סימן כ'.

איכא כמה תרוצים:

א. כיון דהולכין להביאו לבית הכנסת להתפלל אין חשש,
דאדרבה מביאו להתפלל ומזמרינן על הדרך לכבודו שירות
ותשבחות להשם יתברך אין חשש, כן תירץ בשו"ת שבט הקהתי חלק ו'
סימן תע"ה.

ב. ע"פ מה שכתב בשו"ת שבות יעקב חלק ב' סימן כ"ב, ומובא להלכה
במשנה ברורה אור"ח סימן פ"ט ס"ק י"ח דעבד מותר להשיכם לפתחו של
רבו קודם התפלה, א"כ כיון דחתן דומה למלך כדאיתא בפרקי
דר"א וכתבו האחרונים דמתחיל להיות מלך משבת שלפני
החתונה ולכן אין חשש אם מכבדו קודם התפלה, כן תירץ בשו"ת
שבט הקהתי חלק ו' סימן תע"ה, וכן בשו"ת משנת יוסף חלק ה' סימן כ'.

והנה בשו"ת שבט הלוי חלק י' סימן ט"ו ס"ק א' נשאל בענין אמירת
ברכת מז"ט לפני תפלת שחרית, וכתב דלכאורה אין איסור רק
הגשה עם אמירת שלום, או צפרא דמרא טב או לכרוע לו, אבל
בלי זה אין איסור, ובפרט אם יש בזה גם מפני דרכי שלום.

ובספר חסד לאלפים סעיף ג' כתב שההולכים ללוות את החתן
לבית הכנסת בשבת קודש בבוקר, אפשר שיהיו אסורים לומר
אפילו צפרא טבא.

האם מותר לעשות קניות בערב שבת לצורך שבת קודם התפלה? בפרשת י"א ו"ג ולעבדו בכל לבבכם.

איתא בגמ' תענית ב' ע"א איזה עבודה שבלב, זה הוא תפלה.

איתא בגמ' ברכות י"ד עמוד א' אמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק
בר אשיאן אסור לו לאדם לעשות חפציו קודם שיתפלל, שנאמר
תהלים פ"ה צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו.

וכן קימ"ל להלכה בש"ע אור"ח סימן פ"ט ס"ק ג' דאסור לעשות חפציו
קודם שיתפלל.

יש לחקור האם מותר לעשות קניות בערב שבת קודם התפלה
או דילמא אסור.

הנה הפרי חדש אור"ח סימן פ"ט כתב אלו הנוהגים לקנות צרכי שבת
קודם תפלת שחרית יש להם סמך מהא דאיתא בגמ' מגילה כ"ג ע"א
דביום טוב מאחרין לבא לבית הכנסת, וברש"י שצריך לטרוח
בסעודת יום טוב, חזינן דמותר לטרוח בצורך סעודה קודם
התפלה א"כ ה"ה שמותר לעשות קניות, וטעם הדבר דכיון
דהויא דבר מצוה לא נכלל בכלל חפציו שאסור לעשות קודם
התפלה אלא דהויא בכלל חפצי שמים.

וכן כתוב ערוך השולחן אורח חיים הלכות תפילה סימן פ"ט וז"ל ופשוט
הוא דדוקא חפציו אסור אבל חפצי שמים מותרים, ולא מיבעיא
לאסוף צדקה או מצוה אחרת אלא אפילו להכין צרכי שבת
בע"ש וצרכי יו"ט ביו"ט, דמטעם זה אמרו בגמ' מגילה כ"ג דביו"ט
מאחרין לבא לבהכ"נ.

אבל במשנה ברורה סימן ר"נ ס"ק א' כתב דאם רגילין למכור בבוקר
השכם קודם התפלה ולא ימצא לקנות אחר התפלה יקנה ואח"כ
יתפלל אך יראה לקרות ק"ש מקודם כיון שכבר הגיע זמנה ואין
זה בכלל מה שאמרו אסור לעשות חפציו קודם שיתפלל שזו
חפצי שמים היא, משמע דלהכה אין מתיר לקנות רק באם לא
ימצא אח"כ.

מעדני אשר: נראה להעיר דלפי מה שהקשה היעב"ץ שם במגילה
הרי להכין צרכי הסעודה זה לא מלאכת אנשים, א"כ מדוע הם
מאחרים, ומתיר היעב"ץ דהגברים צריכין לשמור הבית והבנים
בעוד שנשותיהן עסוקות בצרכי הסעודה, א"כ אפשר דאין ראייה
מכאן, משום דלשמור את הבית והבנים מותר לעשות קודם
התפלה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הגאון רבי ראובן נתן נטע זילברשטיין שליט"א

רב קהלת ישמח משה ס. פאלא ברזיל

לרגל שמחת נשואי בנו הבה"ה יצחק נ"ז

עב"ג בת הנגיד הנכבד רבי דוד רייכמן שליט"א לונדון

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת

מכל יוצאי חלציו ויצליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב דניאל עפשטיין שליט"א פלסבוש

לרפואת אביו

הרב משה יעקב בן ביילא רבקה שליט"א

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות בלימוד התורה

יקוים בו הבטחת התורה

משלי ג' ח' רפאות תהי לשרף וסקויו לעצמותיה

האם נשים חייבות לברך מאה ברכות בכל יום?

בפרשתן ועתה ישראל מה ה' אלוהיך שואל מעמך וגו'.

בגמ' מנחות מ"ג ע"ב יליף מהכא רבי מאיר דחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום.

ונחלקו הראשונים האידן ילפינן מהפסוק הנ"ל:

רש"י כתב דמה דכתוב בפרשתן, קרינן ביה מאה.

אבל התוס' שם כתבו בשם ר"ת דהלימוד הוא משום שיש בפסוק זה ועתה ישראל וגו' מאה אותיות וכנגדם חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום.

ובטור אור"ח סימן מ"ו כתב הטעם שתיקן דוד מאה ברכות ע"י מעשה שהיו מתים בכל יום מאה נפשות מישראל ולא היו יודעים על מה היו מתים עד שחקר והבין ברוח הקודש ותיקן מאה ברכות בכל יום.

והנה בהנהגות עובר אורח הנדפס בסוף ספר ארחות חיים ספינקא בהגהתו לסי' מ"ו סעי' ג' כ' נסתפק אם היום הולך בזה אחר הלילה או להיפוך ומצאתי סתירות בזה בדברי הראשונים.

ולענין הלכה: כתב הגאון רבי שלמה זלמן אוירבעך זצ"ל בהליכות שלמה תפלה סימן כ"ב ס"ק כ"ג דלענין מאה ברכות שמחויב אדם לברך בכל יום היום הולך אחר הלילה שלפניו.

יש לחקור האם נשים חייבות לברך בכל יום מאה ברכות או

דילמא לנשים אין את החיוב

הנה הגאון רבי שלמה זלמן אוירבעך זצ"ל בספרו הליכות שלמה תפלה פרק כ"ב ס"ק כ"ה מובא נמי בספר הליכות ביתה סימן י"ג כתב נראה שאין הנשים חייבות לברך מאה ברכות בכל יום.

וטעם הדבר: דכיון שהחשבון של מאה ברכות כלול בעיקרו מג' תפלות היום וברכות קריאת שמע, לכן מסתבר דמעיקרא לא חייבהו לנשים שודאי פטורות מחלק מן התפלות והברכות, ואף שבאפשרות להרבות בברכת הנהנין, מכל מקום הרי בימי התענית בודאי אי אפשר לנשים שאינן מתפללות להשלים מאה ברכות, ולכן מסתבר שאינן חייבות מעיקרא בחיוב זה.

וכן בשו"ת שבט הלוי חלק ה' סימן כ"ג נשאל אם נשים חייבות בתקנת מאה ברכות.

ומסיק: דמפשטות דברי הבית יוסף והפוסקים אור"ח סימן מ"ו דחשבו ק' ברכות של כל אדם וחשבו בחשבון טלית ותפילין וברכות דלא שייכי בנשים, ולא כתבו נשים מאי תקנה יש להם במאה ברכות, מכלל דפשיטא להו דהתקנה לא שייכי בנשים.

וכן כתב תשובות והנהגות חלק ב' סימן קכ"ט דנשים פטורות מאותו הטעם שכתבו אחרונים דלעיל.

ובספר הליכות ביתה אשר ס' י"ג סעיף א' בהערות אות ב' העיר: דלפי מה שכתב הטור בשם רב נטורנאי גאון, הטעם לחיוב מפני שהיו מתים, י"ל דגם נשים בכלל זה, ובספר הליכות עולם פרשת וישב אות ט'.

מי שטעה בתפלת שמונה עשרה

האם הברכות האלו מצטרפות למאה ברכות?

יש לחקור מי שטעה בתפילת שמונה עשרה כגון שאמר בימות החמה ותן טל ומטר או להיפך האם הברכות האלו מצטרפות למאה ברכות או דילמא אין מצטרפות

הנה הגאון רבי שלמה זלמן אוירבעך בהליכות שלמה תפלה פרק ח' בדבר הלכה ס"ק ו' כתב דמי שטעה בתפלת שמונה עשרה כגון שאמר בימות החמה ותן טל ומטר או להיפך עולה לו למנין מאה ברכות אלא שאינו יוצא בה ידי חובתו.

האם בשבת מותר לגרום לברכה שאינה צריכה

כדי להשלים מאה ברכות?

איתא בגמ' מנחות מ"ג ע"ב שבשבת ויום טוב שאין בתפלה אלא שבע ברכות, יש להשתדל להשלים מאה ברכות בפירות ומגדנות.

וידוע הרמז הנפלא: שמביא בשו"ת תירוש ויצהר סימן צ"ח אות י"ד בשם הגאון רבי שמואל הורוויץ, אחי הגאון הפלא"ה, בפסוק שיר השירים ח' י"ב "האלף לך שלמה ומאתיים לנטרים את פרוי היושבת בגנים חבירים מקשיבים לקולך השמעיני" דהרי ידוע שכל ברכה שוה עשרה זהובים כמבואר בגמ' חולין פ"ז ובספר הרוקח סימן שכ דף רח ע"א ולמאה ברכות הם אלף זהובים, וזהו בכל יום רגיל, אבל בשבת גם כשנוסיף על ברכות של חול שש ברכות של סעודה שלישית ושלוש ברכות של קידוש הלילה והיום, יחסרו עדיין עשרים ברכות, ויש להשלימן בפירות ומגדים, וזהו האלף לך שלמה של כל יום, ומאתים לנטרים את פרוי, דהיינו בשבת ויו"ט ישלים בפירות, ומי שאין לו פירות להשלימן, מה יעשה, לכך אמר היושבת בגנים, דהיינו בבתי הכנסת, ומקשיב לברכות התורה וההפטרה ועונה אמן, חברים מקשיבים לקולך השמיעיני ובכך משלימים מנין ק' ברכות.

יש לחקור האם בשבת מותר לגרום לברכה שאינה צריכה כדי

שיוכל להשלים מאה ברכות

הנה כתב השל"ה דבשבת אם הביאו לו פירות תוך הסעודה יכול להניחם עד אחר הסעודה כדי לברך עליהם ברכה אחרונה דבשבת מותר לגרום ברכה כדי להשלים ק' ברכות.

אבל במגן אברהם אור"ח סימן רט"ו תמה עליו: דהרי בגמ' יומא ע' אמרינן לגבי יום כיפור וניתי ס"ת אחרינא וניקרי, אר"ל משום ברכה שא"צ דכשיביא ס"ת אחרת יצטרך לברך שנית ואסור לגרום ברכה אחרת כשיכול לפטור בברכה א', חזינן דאף ביום שקשה להשלים מאה ברכות אסור לגרום ברכה שאינה צריכה.

ועוד מקשה: שבתוס' שבת ק"ח כתבו דאסור לחלק סעודת שחרית לשנים כדי לקיים ג' סעודות משום דגורם ברכה שא"צ ואף דלא קי"ל הכי היינו משום סעודה ג' אבל משום ק' ברכות אסור להוסיף.

ובשו"ת רבינו משה גלאנטי סימן ל"ח כתב, שאף על פי שבשבת יש מצוה להשלים מאה ברכות בפירות ומגדנות, מכל מקום אינו רשאי לברך על הפירות שלפניו, על כל פרי ופרי בפני עצמו, שזוהי ברכה שאינה צריכה, וכבר אמרו בגמ' יומא ע' שאסור לגרום לברכה שאינה צריכה, אולם רשאי לומר לבני ביתו שלא יביאו לפניו כל מיני הפירות שיאכל בפעם אחת, שאז ברכה אחת פוטרם, אלא יביאו אחד אחד לפניו, ולאחר שיברך על פרי אחד, יביאו לפניו אחר כך מין פרי אחר, ואז רשאי לברך על כל אחד ואחד, כיון שאינם לפניו על השלחן, ובזה לא נחשב כברכה שאינה צריכה.

אבל בספר כנסת הגדולה סימן מו, הגהות בית יוסף כתב: שהגאון רבי שמואל אבוהב בספר הזכרונות חולק על המהר"ם גלאנטי, וכתב, שאפילו לא יביאום לפניו בבית אחת, אסור להרבות בברכות, שעל כל פנים הוא גורם לברכה שאינה צריכה, כיון שהיה יכול לפוטרום בברכה אחת.

**האם יש איסור ללמוד תורה בלא שמחה?
מדוע לאבל מותר לאכול בשר זה גורם שמחה?**

בפרשת ד' י"ב והיה עקב תשמעון.

כתב האור החיים דברים פרק ז' פסוק י"ב אין והיה אלא לשון שמחה כמו שמבואר במדרש נטוין שצריך שילמוד התורה בשמחה ולא בעצבון כי דברי תורה אסורין לאבל יור"ד סי' שפ"ד.

הנה מדברי קדשו: אנו למדים דבר חדש דטעם האיסור לאבל ללמוד תורה הוא משום שאינו יכול ללמוד בשמחה ואסור ללמוד תורה בלא שמחה.

יש להקשות: מדוע דברים הרעים מותר ללמוד ולהרבה פוסקים לא רק שמותר ללמוד עיין שו"ת דברי יציב אור"ח סימן רמ"ד אלא שיש לו נמי חיוב ללמוד בדברים הרעים וכי זה אינו תורה.

נראה לתרץ: דעל דברים הרעים מעיקרא ליכא עלייהו דינא דילמד בשמחה, דכיון דלא שייך שילמד האדם בשמחה ליכא חיובא עליהם.

מעדיני אשר: לפי שיטת רבינו האור החיים הקדוש, אפשר ליישב קושיא חמורה שנתחבטו בזה האחרונים, דהנה קי"ל יור"ד סימן שפ"ח דאבל מותר לאכול בשר ולשתות יין, וקשה הרי בשר ויין נמי מביאים שמחה לאדם כמו דמבואר בגמ' פסחים ק"ט ע"א אין שמחה אלא בבשר ויין, א"כ מדוע מותר, מאי שנא מלימוד התורה שאסור משום דגורמת שמחה לאדם, כן מקשה בשו"ת משפט צדק חלק ב' סימן מ"ז, וכן בגשר החיים חלק ב' סימן ט"ז ולפי שיטת האור החיים אתי שפיר דאבל שמותר בבשר ויין לפי שאינו אסור בתלמוד תורה מדין שמחה שהתלמוד תורה משמח אותו, כיון דהוא רק שמחה פנימית ולא אסורה חז"ל, דהרי מותר בבשר ויין אלא דאסור בתלמוד תורה מטעם דצריך ללמוד בשמחה והוא אינו יכול לשמוח.

ועוד קושיא חמורה אפשר ליישב: דהנה איתא בירושלמי מ"ק פרק ג' הלכה ה' דאם האבל להוט אל למודו מותר לו ללמוד והוא בבית יוסף יור"ד סימן שפ"ד וקשה מהו ההיתר הרי כשהוא להוט אחריו יש לו יותר שמחה בלימודו, ולפי דברי האור החיים אתי שפיר דהרי כל טעם האיסור כיון דאינו יכול לשמוח, אבל מי שלהוט אחר לימודו הרי דיכול להתגבר על צערו ויש לו שמחה לכן מותר, כן כתב בספר עיטורי חיים על האור החיים בפרשתן.

ובענין חשיבות לימוד התורה בשמחה כתב המאירי שבת ל' ע"ב וז"ל אע"פ שראוי לאדם לעמוד נכנע ושפל רוח ראוי לו להעמיד עצמו בשמחה לקיים מצותיו ולמה שיגיעהו מן השלמות שאין השכינה שורה מתוך עצבות, שהעצבון מטמטם את הלב וסותם שבילי ההכנה ואף דרך החכמים היה בישיבתם לפתוח במילי דבדיחותא.

וכן כתב האגלי טל בהקדמה וז"ל קצת בני אדם טועים מדרך השכל, בענין לימוד התורה, ואומרים כי הלומד ש"ס ופוסקים ומחדש חידושים ושמח ומתענג בלימודו, אין זה לימוד תורה לשמה כל כך, כמו שאם היה לומד בפשטות שאין לו מהלימוד שום תענוג, והוא רק לשם מצוה, אבל המתענג מלימודו הרי מתערב בלימודו גם הנאת עצמו, ובאמת שזהו טעות גמורה, ואדרבה זהו עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמח ומתענג בלימודו, שאז דברי תורה נבלעים בדמו, ונעשה דבוק בתורה הקדושה, וכן אומרים בברכת קריאת שמע של ערבית, "ונשמח ונעלוז בדברי תלמוד תורתך", ועיין אריכות בספר מעדיני אשר פרשת מקץ תשס"ט שאע"ג שבכל המצוות אמרין מצותו לאו ליהנות ניתנו, מ"מ בתורה אמרין ליהנות ניתנו.

**האם תורה שלומדים בלא שמחה
אינו מגיז על האדם מפרעניות?**

בפרשת תולדות כ"ז מ"א כתוב ויאמר עשיו בלבו יקרבו ימי אבל אחי ואהרגה את יעקב אחי.

וכתב שם בכלי יקר חידוש גדול: וז"ל תלה הדבר בימי אבל, לפי שאבל אסור לעסוק בתורה כי פקודי ה' ישרים משמחי לב, ויצחק אמר והיה כאשר תריד דהיינו בזמן שלא יעסקו בתורה ופרקת עולו, ואם כן באבלו ודאי לא יעסוק בתורה ולא יהיה לו דבר המגיז עליו ואז אהרגה את אחי, ומטעם זה אמרו חז"ל ברכות מ"ד ב' שהאבל צריך שמירה לפי שאין בו התורה המגינה עליו שנאמר משלי ו' כ"ב בהתהלך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך.

יש להקשות: הרי יכול ללמוד דברים הרעים, וא"כ זה יגין עליו, מעדיני אשר.

נראה לתרץ: דמזה חזינן חידוש גדול שרק תורה בשמחה יכול להגין על האדם לשמור אותו מכל דבר רע אבל תורה שאינו לומד בשמחה אינו יכול להגין על האדם.

**מדוע זיתים של ארץ ישראל הוא משבח ארץ ישראל
הרי זה קשה לשכחה?**

בפרשת ה' ה' ארץ חטה שעורה וגפן תאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש.

הנה המהרש"א חידושי אגדות הוריות י"ג עמוד ב' מקשה וז"ל יש לתת טעם בכל שבעת מינין דחשיב בתורה חשיב הפירות עצמן דכתיב חטה ושעורה גפן וגו' חוץ מזית דנקט היוצא ממנו דכתיב זית שמן.

ומתריץ: משום דהזית גופיה אין בו שבח ארץ ישראל, ואדרבה שהוא משכח התלמוד אבל שמן היוצא ממנו הוא משיב התלמוד ושבחו של א"י ומחזיר תלמוד של ע' שנה שממהר לשכח, כמו ששינינו בפ"ג דאבות הלומד זקן למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר מחוק ולרבותא נקט ליה גבי שמן דמשיב לו תלמוד של ע' שנה שלא תשכח.

יש להקשות על המהרש"א: הרי דבש האמור בתורה הוא דבש תמרים והוא גם אינו הפרי עצמו, א"כ איך כתב המהרש"א שבכל השבעת המינים נקט הפסוק את הפרי עצמה, ורק בזיתים התורה לא כתבה את הפרי עצמו, כן מקשה בשדה חמד מערכת הד' כללים כ"ל מ"א פאת השדה, וכן בספר הורה הגבר הוריות י"ג ע"ב, וכן בספר טעמא דקרא.

וכותב השדי חמד: הן אמת שעל דרך שכתב המהרש"א על מאי דלא חשיב קרא בזיתים הפרי עצמו משום שאין בו שבח הארץ דמשכח הלימוד כמו כן נוכל לומר דהטעם בדבש דחשיב המשקה היוצא ממנו ולא הפרי עצמו, הוא משום שהתמרים מצערים את האדם כדאמרין בגמ' תענית ט' ע"ב ואם כן יש לומר דמטעם זה לא קחשיב קרא תמרים בשבח הארץ.

אבל מקשה השדי חמד: דמ"מ דבריו אין מתיישבים דהיכי קאמר דבכל שבעת המינים קחשיב הפרי עצמו והרי רק חמשה מינים הוא דקחשיב הפרי עצמה, עי"ש שהאריך באריכות האם דבש האמור בתורה הוא רק דבש תמרים או דילמא כולל נמי דבש דברים עי"ש.

מכתבים למערכת

פרשיות של תפילין שנפלו קודם שהכניסו אותם לבתים האם יש חוב להענות
מה שכתבתם בשם הפוסקים דפרשיות תפילין שנפלו לארץ, אין מחוייבים להתענות, כמו שצריך להענות אם נפלו אחר שהכניסם לבתים כמבואר במג"א סי' מ' והביאו ראה לדרב.

האם עירוב אדם לזוהר שלא יחשדוהו אותו אפילו כשאינו עושה שום מעשה
מה שהבאתם בשם שו"ת חתם סופר חלק ג' בלוקטית תשובת סימן נ"ט שאפילו היה עושה אותו למדן כשורה ויצא ידי שמים בכל יכלתו בחוק האפשרי, אלא שלא נודר עד שטעו בו אלו שותי שכר הרי הוא כבר נלכד במצודתם, ועובר על והייתם נקיים, משמע מדבריו שאפילו לא עשה מעשה מוזר עובר על והייתם נקיים מה' ומישראל.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"ץ מחזיקי הדת
נראה להעיר, דאפילו לאחר שתנו הפרשיות לתוך הבתים כל זמן שהם חדשים ולא הניחו אין בהם עדיין קדושת תפילין, והכי איתא בגמ' מנחת ליד' ע"ב ואפסק באר"ח סימן מ"ב ס"ק א' דהא דאסור לשנות תפילין של ראש לעשותן לשל יד, דאין מרדין מקדושה חמורה לקדושה קלה, הוא רק כשהניחו, אבל אם עדיין לא הניחו מותר לשנות דעדין אין להם קדושת תפילין, וא"כ כ"ש כשנפלו הפרשיות שלא נתנו בבתים דאין להתענות.

הרב יוסף קרביץ שליט"א מודיעין עילית
יש להעיר, דהנה איתא בגמ' שבת ק"ח ע"ב וא"ר ד' וסי' יא' והא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו, אמר רב פפא לדידי חשדן ולא היה בו, ואיתא בגמ' שבת ק"מ ואמר רב פפא האי מאן דאפשר למשתי שיכרא ושתי חמרא עובר משום כל תשחית וכתב המהרש"א בח"א ורב פפא לטובת עצמו אמרה שהיא עושה שכר כדאמר רב פפא בגמ' פסחים ק"ג אמר רב פפא אי לא דעבדי שיכרא לא איעתרו, וכתב על זה הרש"ש ולא מילתא היא ולזה כיון רב פפא לעיל באמרו לדידי חשדן ולא היה בי כי יש שהיה חושדין אותו כפירוש המהרש"א וא"כ יוצא לפי דברי הרש"ש דרב פפא ודאי נתכוין לשם שמים ואפילו הכי חושדין אותו, אבל ודאי שלא עשה מעשה כדי שיחשדו בו, וא"כ זה דלא כדברי החתם סופר שאף בדבר שיש עושה לשם שמים צריך לזוהר שלא יחשדו אותו.

היות דבשבעו הבעל"ט חל יומא דהולוא של כ"ק מרן האדמו"ר מהר"א מבעלזא ז"ע
נראה לציון פסק מה שפסק על מה שנשאל שנפל התפילין על הרצפה כשהיה עדין הקציצה תוך הבית יד ששליט א"ש להתענות, והשיב כיון דהרצועות עם הקשר של תפילין הם עדיין מבחוץ של היד ונגעו ברצפה יש להתענות.

האם בעוון ביטול תורה שהיה בזמן החורבן באו לשנאת חנם
מה שהקשית בשם שו"ת תשובה מאהבה בהקדמה לחלק א' על הא דאמרין בגמ' יומא ט' ע"ב שהבית נחרב בגלל שנאת חנם, דקשה והרי בפסוק איתא החורבן בא על עוונתם את תורתך, ותוצאתם.

על מה שמכּו רבנים לומר שיעורים כשהם עומדים במקום גבוה הרי יש בזה איסור
מה שהקשית על הא דאיתא בגמ' מגילה כ"א ע"א א' אמר רבי אבהו מנין לרב שלא ישב על גבי מטה וישנה לתלמידו על גבי קרקע שנאמר ואתה פה עמד עמדי, ופירש רש"י אלא או שניהם על גבי המטה או שניהם על גבי קרקע, דיש להקשות על מה שמכּו הרבה רבנים וראשי ישיבות שאומרים שיעור במקום גבוה, הרי יש איסור בזה, כמו שמבואר בגמ', ותוצאתם.

הרב גרשון חנוך העניך שגור שליט"א בית שמש
נראה לציון עוד תרוין מה שכתב ביערות דבש חלק א' דרוש י' וכתב דבגלל שהיה שנאת חנם לא הוכיח אחד את השני על עבירות שלו ובגלל זה באו לביטול תורה נמצא דהכל אחד הוא.

הגאון רבי דוד לויצין שליט"א ראש כולל היכל התלמוד ת"א
הרב יהושע ריוזמן שליט"א בית שמש
נראה לתרץ, דדוקא כשנתיים רוצין ליישב או יש איסור שלא ישב אחד מהם במקום יותר טוב, אבל כשאחד מהם רוצה לעמוד כגון הרב אין זה שום חסרון ואין זה מפריע לתלמידים כיון שהם יושבים, ויותר נוח לשבת מלעמוד, משא"כ בישיבה כשהיא יושב ומצוין יותר נח אולי מפרעי לתלמיד שהוא יושב במקום שהוא פחות נוח, לכן צריכים לשבת שניהם על אותו הסוג.

מי שיש לו מסעדה של בשר האם מותר לפתוח את המסעדה בתשעת הימים
מה שדנתם בשם הפוסקים במי שיש לו מסעדה של בשר האם מותר לו לפתוח המסעדה ולספק מאכלי בשר ללקוחות הרגילים אצלו, גם לאחר ראש חודש אב, אף על פי שאסור לאכול או מאכלי בשר, שאם לא יעשה כן ילכו הלקוחות שלו למסעדה אחרת ולא ישובו אליו עוד, או על כל פנים יש בזה משום לפני עוד לא תתן מכשול, ופסקתם להלכה בשם הפוסקים דמותר משום כמה טעמים.

הבה"ח מאיר מרדכי הופמן נ"י בית שמש ישיבה גדולה ויוניא אשדוד
נראה לתרץ ע"פ מה שכתב המאירי מגילה כ"א עמוד א' דכתבו בתוספות דוקא בגירסא צריכים להיות בשוה, אבל לעיין בסברא רשאי הרב ליישב למעלה ותלמידיו למטה ומצוין בסנהדרין שמעון התימני דן לפנייהם בקרקע, לפי הנ"ל אפשר ליישב על מה שמכּו הרבנים כשדורשים לעמוד במקום גבוה.

הרב יוסף דויטש שליט"א בני ברק כולל תורה חסד
נראה להעיר ע"פ מה שהובא במעדני אשר גליון קצ"ח שנה ה' בשם שו"ת מהרש"ם ח"ו סימן י"א ששאל בבתי משקאות שנותנים לאכול ולשתות בכסף לכל הבאים, ורבים המתפרצים מן הישראלים אוכלים בלא נשילת ידים ובלא ברכת המוציא, האם אסור משום לפני עוד לא תתן מכשול, ומסיק דליכא איסור דע"ג דאיכא שישות דמסייע לעוברי עבירה איכא איסור אף ביכול לעשותו בלא סיוע, מ"מ דדוקא במסייע בגופו או בממונו דרך שאלה, אבל דרך מכירה ליכא איסור דברשותו של לוקח הוא, וכן פסק בשו"ת תורת חסד אור"ח סימן ג' וכן מסק בשו"ת בית יצחק אור"ח סימן כ"ט, א"כ לפי הנ"ל אתי שפיר שמותר לפתוח מסעדות של בשר בתשעת הימים.

עוסק במצוה שפטור ממצוה אחרת האם כשמקיים את המצוה השני יכול לברך על זה וצונו
מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים בעוסק במצוה דפטור מן המצוה, האם כשמקיים המצוה השניה יכול לברך וצונו על זה כיון שאינו מצוה עכשיו על זה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
רבי חיים אייזנבאך שליט"א
ר"מ בישיבת צאנז ובבית המדרש צאנז נתני'
לרגל שמחת הולדת בנו נ"י במז"ט
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצ"ח ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב יוסף קרביץ שליט"א
מודיעין עילית
לזיכוי רבבות
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
ויעליח בכל אשר יפנה

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד
להרב אשר אשכנזי שוורץ שליט"א
לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com
לביוריים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להתקשר למערכת

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב החפץ בעלום שמו שליט"א
לרפואת
הרב רפאל בן שרה שליט"א
הרב חיים שמואל מנחם בן חוה טריינא שליט"א
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות בלימוד התורה
יקיים בהם הבטחת התורה
משל ג' ח' רפאות תהי' לשךף ושקוי לעצמותיך

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב חנניה צ'ולק שליט"א בני ברק
יו"ד אגודת "עזר מציון"
לרגל שמחת נישואי בתו תח"י עב"ג במז"ט
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג ר' אשר שרייבר שליט"א
ר"מ בישיבת באיאן
לרגל שמחת הכנס בנו כמר מנחם נ"י
בעול תורה ומצוות במז"ט ושבטעט"מ
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצ"ח ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב חנני' יו"ש ליפא איינקוביץ שליט"א
קרית צאנז נתני'
לרגל שמחת נישואי בתו תח"י עב"ג
הבה"ח יהודה בנימין פולק נ"י
בן הרב יעקב שליט"א
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצ"ח ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג יצחק קאף שליט"א ירושלים
מנהל ומייסד ת"ת עצת אמת
לעילוי נשמת אמו
האשה החשובה מרת שרה דינה יהודית קאף
בת הרב זאב מאיר ע"ה
נפטרה כ"ב מני"א ת.נ.ג.צ.ב.ה.

גליון זה נודב לעילוי נשמת
הרב ישראל שלמה הכהן שטראסר זצ"ל
בן הרב נתן נטע הכהן ז"ל ה' יקום דמיו
מצאצאו של מרן החתם סופר
ולעילוי נשמת
מרת פעטל בת הרב ישע"י ע"ה
ת.נ.ג.צ.ב.ה.
נתרם ע"י נכדיו